

Bijlage 21

Overzicht van het NFLS-goederen- en dienstmaterieel

Samenstelling: Hans Nahon en Oege Kleijne

Schetsen van de wagons: Jelle Jan Postma

Kleuren van het goederenmaterieel

Uit de bestekken: “Het houtwerk wordt donkergrijs, de ijzeren strippen en stijlen, de bakbomen en hemelbomen, hoeken en platen aan de buitenzijde van den bak, van de roldeuren worden zwart geschilderd. De binnenzijde van de bak (...) wordt grijs geschilderd. Alle zichtbare delen van het onderstel worden zwart geschilderd. “

Opschriften op de roldeuren met gele letters ‘Friesland’, aan de binnenzijde met zwarte letters het wagennummer;

-in elk der beide bovenhoeken van de kopwanden met gele cijfers het wagennummer;

-ter weerszijden in de rechter en linker benedenhoeken der zijwanden een vlag, geel en blauw, waarin ter linkerzijde van het wagennummer en ter rechterzijde de letters ‘N.F.L.S.’ volgens aanwijzingen.”

Afkortingen/vaktermen

Met uitzondering van de typeaanduidingen zijn de volgende afkortingen gebruikt:

-bak – opbouw van een wagon (vergelijk carrosserie van een auto);

-kolentip – installatie om goederenwagons door omkiepen te legen (Bron: Van Dale);

-P-wagen – particuliere wagon; in bezit van een bedrijf, niet zijnde een spoorwegmaatschappij

-radstand – de afstand tussen twee assen, bijvoorbeeld tussen de beide uiterste assen van een wagon;

-WOII – Tweede Wereldoorlog;

-Wpc – centrale werkplaats;

-Ww – Dienst van Weg en Werken;

Op bouw van dit overzicht

In de eerste kolom staat de typeaanduiding (officieel: telegrafische aanduiding) en het volgnummer van de wagon zoals die voorkwam in de administratie van de NFLS en als zodanig ook uiterlijk te herkennen was.

In de tweede kolom volgt dezelfde aanduiding bij de HSM/HIJSM.

In de derde kolom staat de aanduiding van de wagon bij de NS.

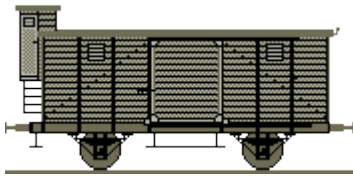
Vierde kolom: uit dienst. De wagon wordt buiten dienst gesteld en niet meer gebruikt voor (commercieel) goederenvervoer of voor oorspronkelijke taak, krijgt een tweede leven als bijvoorbeeld dienstwagen, wordt terzijde gesteld en/of gesloopt.

Vijfde kolom: wanneer een wagon wordt ingezet als dienstwagen, is de functie en het nieuwe nummer toegevoegd. Dienstwagens worden anders genummerd dan commercieel gebruikte goederenwagons. De dienstwagennummers zijn afhankelijk van de functie van de dienstwagen. Een eenmaal buiten dienst gestelde goederenwagon kan als dienstwagen nog een tweede en soms derde leven krijgen.

Zesde kolom: bijzonderheden, meestal als dienstwagen, nader aangegeven.

Zevende kolom: afvoer en sloop. De wagon wordt eerst afgevoerd (uit de administratie) en gesloopt.

Negen gesloten goederenwagens met remhuisje en schroefrem

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS	type NS
1-9	CHG	11950-11958	3236-3244	CHG

Lengte over de buffers: 8700 mm

Aantal assen: 2

Radstand: 4000 mm

Lengte (inclusief buffers): 8700 mm

Ledig gewicht: 9163 kg

Laadvermogen: 10 ton

Rem: schroefrem

In dienst:

*de nummers 1 en 2 op 22 april 1901,

*de 3 en 4 op 30 mei 1902;

* 5-9 op 17 november 1904;

Vloeroppervlakte: 18,6 m²

Lading (inhoud): 42,1 m³ (materieelboek NFLS: 38,9 m³)

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

Belangrijkste constructiewijzigingen:

-1926: wijziging van de benaming van CHG in CHC in verband met het nieuwe goederentarifief per 01.07.

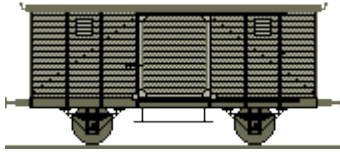
-1930: afnemen remhuizen en enkel remwerk.

-1936: Op A-staat (betekenis: niet (meer) gewenst door de Dienst van Vervoer).

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
CHG 1	11950	3236	1949			
CHG 2	11951	3237	1949	191090	konvooiwagen Wpc Tilburg	1955
CHG 3	11952	3238	1945		zoek in WOII	
CHG 4	11953	3239	1945		zoek in WOII	
CHG 5	11954	3240	1945		zoek in WOII	
CHG 6	11955	3241	1936		(1)	
CHG 7	11956	3242	1954			
CHG 8	11957	3243	1936			
CHG 9	11958	3244	1939			

(1) In maart 1949 wordt voorgesteld om het onderstel van wagen 3241 te gebruiken voor een laadkistenwagen. Dit is niet doorgegaan, maar blijktbaar was dat onderstel toen nog aanwezig.

Twee gesloten goederenwagens met valrem *) en stoomleiding

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS	type NS
51-52	CHFF	11959-11960	3561-3562	CHFF

Lengte over de buffers: 8400 mm

Aantal assen: 2

Radstand: 4000 mm

Lengte (inclusief buffers): 9400 mm

Ledig gewicht: 8570

Laadvermogen: 10 ton

In dienst: 22 april 1901

*) Rem: valrem (parkeerrem)

(Informatie uit het HIJSM-archief, Spoorwegmuseum: beide wagons mei 1902)

Uit dienst als goederenwagen: zie aparte lijst

Vloeroppervlakte: 18,6 m²

Lading (inhoud): 42,1 m³ (materieelboek NFLS: 38,9 m³)

Bijzondere voorziening: stoomleiding

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

Belangrijkste constructiewijzigingen:

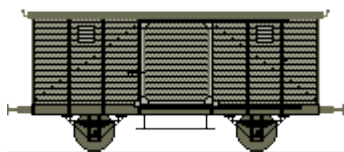
-1926: wijziging van de benaming van CHFF in CHCL in verband met het nieuwe goederentarief per 01.07.

-1936: geplaatst op staat A (niet (meer) gewenst door de Dienst van Vervoer).

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
CHFF 51	11959	3561	1944	171307	depotwagen Ww Eindhoven	1961
CHFF 51	11960	3562	1953(1)			

(1) Opdracht om deze wagen bij binnenkomst af te voeren in 1949. In 1953 onherstelbaar beschadigd bij Hoogeveen, waarna sloop ter plaatse volgde.

37 gesloten goederenwagens met valrem *)

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS	type NS
53-89	CHG	11961-11997	2326-2362	CHG

Radstand: 4000 mm

Lengte over de buffers: 8400 mm

Aantal assen: 2

Ledig gewicht: 8570

Laadvermogen: 10 ton

*) Voorzien van: valrem (parkeerrem)

In dienst:

*53-58: 22 april 1901

*59-64: 3 mei 1902

*65-74: 1 augustus 1904

*75-78: 30 augustus 1904

*79-84: 31 augustus 1904

*85-89: 4 oktober 1904

Vloeroppervlakte: 18,6 m²

Lading (inhoud): 38,9 m³ (42,1 m³ volgens HIJSM)

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

Belangrijkste constructiewijzigingen:

-1926: wijziging van de benaming van CHG in CHC in verband met het nieuwe goederentarief per 01.07.

-1936: geplaatst op staat A (niet (meer) gewenst door de Dienst van Vervoer).

-1949: wagens dienden te worden afgevoerd (uit dienst te worden genomen) zodra deze in de werkplaats binnenkwamen.

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
CHG 53	11961	2326	1946			

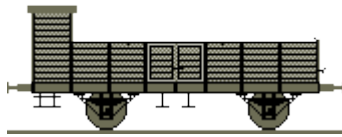
CHG 54	11962	2327	1949			
CHG 55	11963	2328	1948		gereserveerd voor laadkistenwagen. Niet uitgevoerd.	1949
CHG 56	11964	2329	1936			
CHG 57	11965	2330	1955			
CHG 58	11966	2331	1945		zoek in WOII	
CHG 59	11967	2332	1945		zoek in WOII	(1)
CHG 60	11968	2333	1945		zoek in WOII	
CHG 61	11969	2334	1945		zoek in WOII	
CHG 62	11970	2335	1953			
CHG 63	11971	2336	1940	150488	konvooiwagen Nijmegen	1955
CHG 64	11972	2337	1948			
CHG 65	11973	2338	1949			
CHG 66	11974	2339	1952			
CHG 67	11975	2340	1940	150489	laswagen Utrecht	1945 (zoek WO2)
CHG 68	11976	2341	1952			
CHG 69	11977	2342	1936			
CHG 70	11978	2343	1954			
CHG 71	11979	2344	1953			
CHG 72	11980	2345	1931			
CHG 73	11981	2346	1945		zoek in WOII	
CHG 74	11982	2347	1940	150490	laswagen elektrificatie Utrecht	
			1951	177088	laswagen Brugopzichter Utrecht	
			1953	177404 (2)	laswagen brugopzichter Utrecht	1955
CHG 75	11983	2348	1949		gereserveerd voor laadkistenwagen. Niet uitgevoerd	1949
CHG 76	11984	2349	1945		zoek in WOII	

CHG 77	11985	2350	1949			
CHG 78	11986	2351	1950			
CHG 79	11987	2352	1953			
CHG 80	11988	2353	1945		zoek in WOII	
CHG 81	11989	2354	1936			
CHG 82	11990	2355	1938	140024	stukgoedopslag Leeuwarden	1948
CHG 83	11991	2356	1954			
CHG 84	11992	2357	1940	150491	laswagen elektrificatie Utrecht	
			1947	157517	Ongevallenbijwagen Utrecht	
			1949	170031	vervoer stroomopwekkingsaggregaat brugopzichter Breda	
			1953	177408 (2)	vervoer stroomopwekkingsaggregaat brugopzichter Breda	1957
CHG 85	11993	2358	1954			
CHG 86	11994	2359	1942			
CHG 87	11995	2360	1944	160413	konvooiwagen Wpc Tilburg	1949
CHG 88	11996	2361	1939	160408	konvooiwagen Wpc Tilburg	1945 (zoek in WOII)
CHG 89	11997	2362	1940			

(1) Bak is blijkbaar toch teruggevonden. Werd in 1947 verblijfplaats in Hoorn

(2) Ver Nummering i.v.m. aanpassing nummersysteem

Vier open goederenwagens met remhuisje en schroefrem

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS	type NS
201-204	CL	29970-29973	43661-43664	GL

Lengte over de buffers: 8400 mm

Aantal assen: 2

Radstand: 4000 mm

Ledig gewicht: 7805 kg

Laadvermogen: 15 ton

In dienst: 201 en 2002: april 1901, 203 en 204 november 1904

Vloeroppervlakte: 17,1 m²

Lading (inhoud): 19,8 m³

Voorzien van: schroefrem en remhuisje

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

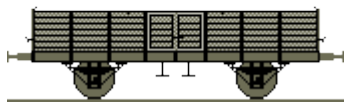
Belangrijkste constructiewijzigingen:

- 1925: aanbrengen opklapbare kopschotten.
- 1930: afnemen remhuizen en enkel remwerk.
- 1935: sluitassen 'spiegelen' in verband met kolentip Born.
- 1936: voorstel terzijdestellen 10 en 15 tons open wagens.

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
CL 201	29970	43661	1943			
CL 202	29971	43662	1935			
CL 203	29972	43663	1948			
CL 204	29973	43664	1939			

Zestien open goederenwagens met valrem

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS	type NS
301-316	CL	29974-29989	41816-41831	GL

Lengte over de buffers: 8400 mm

Aantal assen: 2

Radstand: 4000 mm

Ledig gewicht: 7261 kg

Laadvermogen: 15 ton

In dienst: 301-308: december 1900, 309-316 september 1904

Vloeroppervlakte: 19,5 m²

Lading (inhoud): 19,5 m³

Rem: valrem

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

Belangrijkste constructiewijzigingen:

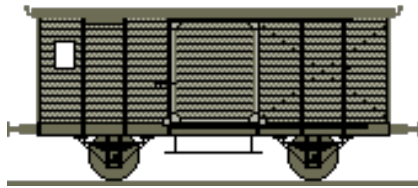
-1925: opklapbare kopschotten.

- 1935: sluitassen 'spiegelen' in verband met het geschikt maken voor de kolentip te Born.

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
CL 301	29774	41816	1943			
CL 302	29775	41817	1933		wagon is afgekeurd en verkocht voor 65 gulden	
CL 303	29776	41818	1939			
CL 304	29777	41819	1940			
CL 305	29778	41820	1934		bij ongeval total loss door schuld NS; NFLS krijgt hiervoor in de plaats 41814 (ex-HIJSM)	
CL 306	29779	41821	1943			
CL 307	29780	41822	1935			
CL 308	29781	41823	1950			
CL 309	29782	41824	1935	171253	sintelwagen Amsterdam WP	

			1938	171253	sintelwagen Amersfoort I	
			1941	171253	sintelwagen Nijmegen	1949
CL 310	29783	41825	1939			
CL 311	29784	41826	1935	161153	schrotwagen Wpc Zwolle	
			1939		schrotwagen Wpc Tilburg	1945 (zoek in WOII)
CL 312	29785	41827	1939			
CL 313	29786	41828	1939			
CL 314	29787	41829	1936			
CL 315	29788	41830	1945		zoek in WOII	
CL 316	29789	41831	1935	161154	Schrotwagen Wpc Zwolle	
			1938		Schrotwagen Wpc Tilburg	1956

Twee rijtuigen voor bagage (inclusief conducteursafdeling)

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	type HIJSM	nrs. NS	type NS
1-2	DE	3001-3002	DP	2261-2262	D en Dg

Technische gegevens en andere bijzonderheden

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam.

Formele indienststellingsdata: 1 september 1902

Aantal assen: twee

Lengte (inclusief buffers): 8.400 mm

Radstand: 4000 mm (radstand=de afstand tussen de middellijn van de uiterste assen)

Aantal afdelingen: twee (één voor de conducteur, één voor bagage)

Oppervlakte bagageruimte: 14,042 m²

Breedte: 3130 mm

Rem: schroefrem (voorzien van doorgaande remleiding)

Verwarming: stoomverwarming (alleen in conducteursruimte)

Verlichting: gas

Inhoud gasketel: 250 liter

Gewicht: 9500 kg

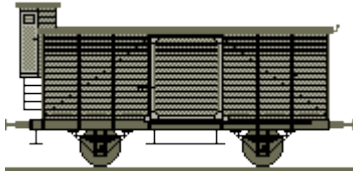
Belangrijkste constructiewijzigingen:

-1919: aanbrengen stoomverwarming en gaskomfoor

-1925: aanbrengen geperste balansen en W1-potten

NFLS	Fabr. Nr.	HSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	bijzonderheden	Afvoer/sloop
DE 1	10794	DP 3001	Dg 2261	1949			
DE 2	10795	DP 3002	Dg 2262	1946			

Twee veewagens met remmershuisje en schroefrem

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS	type NS
601-602	FO	5490-5491	70774-70775	FO

Lengte over de buffers: 8700 mm

Aantal assen: 2

Radstand: 4000 mm

Ledig gewicht: 8850 kg

Laadvermogen: 10 ton

In dienst: mei 1902 (601) en december 1902 (602)

Vloeroppervlakte: 18,6 m²

Lading (inhoud): 42,1 m³

Voorzien van: schroefrem en remmershuisje

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

Belangrijkste constructiewijzigingen:

-1927: wijziging telegrafische benaming in verband met nieuw veetarief van FO in FB.

-1930: afnemen remhuizen en enkel remwerk.

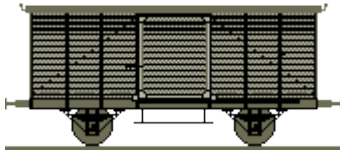
-1939: (70774) afdichten openingen.

-1942: (70774) afgedicht met triplex/masonite; wijziging van FB in CHT

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
FO 601	5490	70774	1946			
FO 602	5491	70775	1940		terzijde (1)	
			1948	92032	platte wagen (HO)	
			1955	173159	vervoer betonblokken	1955

(1) Wagen is afgesneden en gereserveerd voor laadkistenwagen. Niet uitgevoerd. In 1948 in dienst als platte wagen.

Acht veewagens met valrem

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS	type NS
651-658	FO	5492-5499	70571-70578	FB

Aantal assen: 2

Lengte over de buffers: 8400 mm

Radstand: 4000 mm

Ledig gewicht: 8190 kg

Laadvermogen: 10 ton

In dienst: april 1902

Vloeroppervlakte: 18,6

Lading (inhoud): 42,1 m³

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

Belangrijkste constructiewijzigingen

-1927: wijziging telegrafische benaming in verband met nieuw veetarief van FO in FB.

-1936: vergroten radstand van 4,00 naar 5,00 m + aanbrengen geperste balansen.

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	P-wagen (2)	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
FO 651	5492	70571	1948			
FO 652	5493	70572	1945		zoek in WOII	
FO 653	5494	70573	1940		(1)	
			1949	594109	beenderenvervoer P. Smits, Utrecht	1951
FO 654	5495	70574	1949			
FO 655	5496	70575	1953			
FO 656	5497	70576	1939			
FO 657	5498	70577	1948			
FO 658	5499	70578	1945		zoek in WOII	

(1) vanaf 1940 verhuurd aan lijmfabriek P. Smits voor beenderenvervoer onder eigen nummer. In 1949 verkocht aan lijmfabriek P. Smits (nieuw nummer: 594109 P)

(2) wagen verhuurd of in bezit van particulier bedrijf (zoals bij P. Smits)

Houten waterwagen met valrem

Nrs. NFLS	typeaanduiding NFLS	nrs. HIJSM	nrs. NS
1	WW	4197, na 1911: 4142	158059

Lengte over de buffers: 7200

Aantal assen: 2

Radstand: 3500 mm

Ledig gewicht: 9450 kg

Laadvermogen: 10 ton

In dienst: januari 1902

Lading (inhoud): 10 m3 (is gelijk aan de inhoud van de ketel)

Rem: valrem

Gebouwd door: Nederlandsche Fabriek van Werktuigen en Spoorwegmaterieel te Amsterdam (het latere Werkspoor)

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
WW1	5142	158059			waterwagen Leeuwarden	
			1929	158059	waterwagen Tractiegroep Groningen	
			5-1938	158059	waterwagen Amsterdam	
			11-1938	158059	waterwagen Zwolle	1952

Twee ijzeren waterwagens met valrem

Nrs. NFLS   typeaanduiding NFLS   nrs. HIJSM   nrs. NS
 2-3*)   WW   4198-4199, na 1911 4143-4144 158056-158057

*) Overgenomen uit de failliete boedel van koolteerfabriek Perseverantia in Harlingen in 1902. De 2 (ex-SS 502123) en 3 (ex-SS 502129) bij de NFLS te boek staande waterwagens waren tot de overdracht eigendom van de koolteerfabriek en waren opgenomen in het materieelbestand van de Staatsspoorwegen. De beide wagons waren onderling enigszins afwijkend.

Lengte over de buffers: 7720 mm

Aantal assen: 2

Radstand: 3700 mm

Gewicht (ledig):

nr. 2 7990 kg

nr. 3 8980 kg

Laadvermogen: 10 ton

In dienst: 1895/1896 bij Perseverantia

In dienst: 1 december 1902 bij NFLS

Lading (inhoud): 10 m³

Rem: valrem

Gebouwd door: Société Anonyme de travaux Dyle et Bacalan te Parijs. Volgens HIJSM-opgave ook: Ateliers de la Dyle te Leuven (eind 1895, begin 1896).

NFLS-nummer	HIJSM	NS	Uit dienst	Dienstwagen	Bijzonderheden	Afvoer/sloop
WW2	4143	158056			waterwagen Zwolle	
			1931		waterwagen Tractiegroep Groningen	
			1938	158056	waterwagen Tractiegroep Zwolle	
			1959	158304 (1)	waterwagen Hengelo	1963
WW3	4144	158057			1923: waterwagen Leeuwarden	
			1931	158057	waterwagen Tractiegroep Groningen	
			1938	158057	waterwagen Tractiegroep Zwolle	
			Voor 1954	158057	waterwagen Groningen	
			1959	158302 (1)	waterwagen Schiedam	1962

(1) Hernummering in verband met herstructurering resterende waterwagens.

